

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ ОСВІТИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ

М.О. Семко, І.Ю. Шаблевська, м. Харків

Якісна освіта є однією з обов'язкових умов успішного існування будь-якої країни, тому дане питання не втратить своєї **актуальності**. Світове співтовариство визнало, що освіта, добробут і здоров'я людини – головні чинники рівня її життя, а якість освіти є пріоритетом у розвитку громадського суспільства. Нові цивілізаційні виклики у багатьох країнах привели до справжнього освітнього підйому, до проведення глибоких реформ та модернізації систем освіти. За своїм змістом, формами і методами освіта не є незмінним, рутинним феноменом, адже вона весь час відповідає на нові суспільні виклики, реалії, враховує тенденції, перспективи розвитку людства, національного буття народу. Дослідженню модернізації середньої освіти присвятили низку своїх публікацій такі вчені, як: В. Андрущенко, Н. Бібік, В. Бобрицька, В. Базілюк, Т.Бойченко, А. Василюк, Г. Кількова, В. Кремень, С. Серебрянський та ін.

Водночас оновлення навчально-виховної практики, в силу різних причин, часто відстає від темпів цивілізаційного розвитку, соціальних вимог до освіти. Однією з особливостей сучасної системи освіти є співіснування двох стратегій організації навчання – традиційної та інноваційної. Терміни «традиційне (нормативне) навчання» та «інноваційне навчання» запропоновані групою вчених у доповіді Римському клубу (1978 р.), які звернули увагу світової освітянської громадськості на неадекватність принципів традиційного навчання вимогам сучасного суспільства до особистості, її пізнавальних можливостей. Інноваційне навчання цією групою вчених трактувалось як процес і результат навчальної та освітньої діяльності, яка стимулює новаторські зміни в культурі та соціальному середовищі. Воно орієнтоване на формування готовності особистості до динамічних змін у соціумі за рахунок розвитку здібностей, до творчості, різноманітних форм мислення, а також здатності до активного співробітництва з іншими людьми.

Освіта – базовий елемент формули успіху. Наразі суспільство вже не цікавлять знання самі собою, важливо використовувати знання в реальному житті, чи сприятимуть вони самодостатності, життєвому успіху особистості. Освіта, яка не сприяє успіху і добробуту людей, а також економічному розвитку держави, не може визнаватися якісною. Тому питання якості освіти

є одним із ключових у реаліях сьогодення та актуалізує питання щодо моніторингу процедур оцінювання та забезпечення якості освіти. Сучасним викликом освіти є необхідність в розроблюванні методик навчання з використанням ІКТ, оснащенні навчальних закладів відповідними технічними засобами, створенні віртуальних освітніх середовищ та в підготовці педагогічних працівників до застосування цих технологій у навчальному процесі. Перелічені виклики є спільними для всього світового співтовариства.

Основними компонентами, які визначають розвиток світової цивілізації в ХХІ ст., стали постійні зміни всіх сфер діяльності людства, обумовлені стрімким науково-технічним прогресом, процеси глобалізації та інформатизації. Сучасні інформаційні технології стрімко проникають у всі сфери діяльності людства, і жоден працівник не може обійтись без їх використання, має постійно засвоювати все нові й нові їх можливості. Це поставило вагомі виклики перед системою освіти, яка без відповідного реформування вже не може забезпечити суспільні потреби в якійсій освіті підростаючого покоління:

– по-перше, стає зрозумілим, що за короткий період навчання в загальноосвітній школі чи вищому навчальному закладі не можна навчити всьому, що буде потрібно молодій людині в подальшому житті в швидкозмінному соціумі, тобто слід навчити вчитися;

– по-друге, необхідно формувати творчу самодостатню особистість, яка б легко пристосовувалася до постійних змін і безболісно їх сприймала;

– по-третє, освіта має сприяти мобільності тих, хто навчається, формувати в них здатність спілкуватися з представниками інших народів, вміння жити і співпрацювати з ними, терпимість до інших поглядів і пере

– по-четверте, слід не тільки долучати дітей до інформаційних технологій, а й формувати в них інформаційну культуру, вміння знаходити необхідну корисну інформацію і відкидати шкідливу, здатність використовувати потрібну інформацію для самовдосконалення та суспільних потреб.

Слід зазначити, знакова освітня реформа розпочалася з прийняттям базового Закону України «Про освіту» (2017), що має за мету вирішити основні засади розвитку національної системи освіти на майбутні 20–25 років. Стратегію й тактику здійснення освітніх змін було викладено в Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» (НУШ). Правовою основою для втілення інновацій на сучасному етапі став Закон України «Про повну загальну середню

освіту» (2020). Даний Закон передбачає: профілізацію третього рівня повної загальної середньої освіти; розширення фінансової автономії закладів середньої освіти; надання можливості учням обирати курси, навчальні предмети (інтегровані курси), освітню траєкторію, отримувати в разі потреби консультації на базі школи за державний рахунок, та право на справедливе, неупереджене, об'єктивне, незалежне, недискримінаційне та доброзичесне оцінювання результатів навчання. Законом гарантовано зарахування дітей без жодних конкурсів до початкової школи. Також було розширено права учнівського самоврядування [1].

Перспективи подальшого розвитку в даному напрямку є становлення освіти, яка сприятиме утвердженню нашої держави у світі, встановить економічну стабільність, добробут і суспільний мир для кожної людини.

Література:

1. Бобрицька, В.І. Реформування системи освіти України: аналіз правового забезпечення / В.І. Бобрицька, Н.С. Степанок // Гілея : науковий вісник: Збірник наукових праць. Київ: Видавництво «Гілея», 2020. Спецвипуск. С. 35–37.
2. Книщик С. Особливості реформування системи державного управління загальною середньою освітою в Україні: європейський досвід. Збірник наукових праць. «Ефективність державного управління». 2015. Вип. 43. С. 74 – 80.
3. Яцейко М. Децентралізація освіти як тенденція її розвитку у XXI столітті. Вища освіта України. 2017. № 4. С. 35–39.

ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ВОКАЛЬНО-ТЕХНІЧНИХ НАВИЧОК МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ МИСТЕЦТВ НА ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАНЯТТЯХ З ПОСТАНОВКИ ГОЛОСУ ОН-ЛАЙН

О.В. Слетцова, м. Харків

Ознайомлення з працями і майстер-класами видатних співаків-педагогів (В. Антонюк, П. Голубєв, Мірелла Френі, Монтсеррат Кабальє та ін.) й власний досвід педагогічної діяльності показують, що викладання он-лайн, в основному, вимагає наслідування методикам видатних діячів відомих вітчизняних, зокрема Харківської національної вокально-педагогічної школи, та світових вокальних шкіл, але має певні нюанси, що необхідно враховувати під час індивідуальних занять із здобувачами освіти різних рівнів.